

Aan de gemeenteraad

Ons kenmerk 547213

Bijlage(n)

1. Hybride groepen
2. Bovenregionaal plan

14 MRT 2024

Onderwerp

Actualisatie bovenregionaal plan Jeugdhulp plus

Datum

12 maart 2024

Geachte raadsleden,

Inleiding

In april 2023 is de raad geïnformeerd over de beoogde landelijke afbouw van de gesloten jeugdhulp, en de vaststelling van het bovenregionale plan voor onze regio. Hierbij is ook gewezen op het interbestuurlijke toezicht vanuit het ministerie (ons kenmerk 415179). Eind november 2023 is ons plan geactualiseerd (zie bijlage 2). Parallel hieraan wordt gewerkt aan alternatieven voor deze hoog specialistische jeugdhulp in een open setting. Met deze brief worden de raden in de regio Haaglanden geïnformeerd over de stand van zaken aangaande jeugdhulpplus (JHP) in onze regio. We gaan in deze brief in op:

- De wijzigingen ten opzichte van het vorige plan;
- Ontwikkelopdrachten aan aanbieders;
- Regionale alternatieven voor de afbouw.

Bovenregionale plan (landsdeel zuidwest): wijzigingen

VWS vraagt elk half jaar om een geactualiseerd bovenregionaal plan met o.a. de actuele capaciteit en voortgang op de af- en ombouw van de jeugdhulpplus. Bij de laatste actualisatie van november 2023 is informatie vanuit de aangeleverde herstel- en continuïteitsplannen van Schakenbosch als iHUB meegenomen. Daarnaast heeft uitwerking plaatsgevonden op enkele onderwerpen. Cruciaal hierbij is de invoering van zogeheten hybride groepen. Deze groepen zijn samengesteld met zowel jeugdigen met en zonder machtiging gesloten jeugdhulp. Doel hiervan is het aantal doorplaatsingen te verminderen en de noodzakelijke beweging naar minder vrijheidsbeperkende maatregelen en repressie te bevorderen. De uitgebreide beschrijving van hybride groepen is toegevoegd in bijlage 1.

De actualisatie bevat drie wijzigingen ten opzichte van het vorige plan:

1. Capaciteitsambitie is bijgesteld
2. Thema's voor doorontwikkeling zijn toegevoegd
3. Ontwikkelopdrachten per locatie opgenomen

Capaciteitsambitie

Op 1 januari 2024 zijn er 135 plekken jeugdhulpplus beschikbaar en bezet. Daarvan zijn 45 bedden bezet door jeugdigen uit de andere gemeenten in de regio Haaglanden. In de gemeente Midden-Delfland zien wij een sporadisch gebruik van jeugdhulp plus. In 2023 heeft geen enkele jongere vanuit onze gemeente gebruik gemaakt van deze hulpvorm.

De ambitie is per 1 januari 2025 maximaal 99 plekken, waarvan 54 gesloten en 45 hybride bedden. Na jarenlange daling, is de huidige realiteit is dat de maximale capaciteit (135 plekken) voor 100% bezet is en de alternatieve capaciteit nog onvoldoende beschikbaar is. De geformuleerde ambitie van afbouw naar 54 gesloten bedden blijft overeind, maar wordt getemporiseerd door de streefdatum voor de afbouw naar 2028 te verschuiven.

Doorontwikkeling vanwege intensieve zorgbehoefte

In de jeugdhulpplus gaat het om jeugdigen met een intensieve zorg- en veiligheidsbehoefte (zie bijlage voor toelichting). Deze groep valt uiteen in twee categorieën: met een machtiging gesloten jeugdhulp en zonder machtiging gesloten jeugdhulp. Voor al deze jongeren geldt dat een doorontwikkeling nodig is om passend zorgaanbod te kunnen blijven bieden.

Weging en triage

De ontwikkeling naar hybride groepen heeft het afgelopen half jaar geleid tot een definitie van een dergelijke groep, inclusief voorwaarden. Om geplaatst te worden op een hybride groep is een zorgvuldige weging en triage nodig. De afgelopen periode is gebruikt om een (concept) procesbeschrijving te maken. Een verdere uitwerking is nodig door jeugdbeschermers van de gecertificeerde instellingen in afstemming met o.m. aanbieders, plaatsingscoördinatie, Raad voor de Kinderbescherming, kinderrechtters en ervaringsdeskundigen. Alle betrokkenen zien de (maatschappelijke) meerwaarde van het zo snel mogelijk afschalen van geslotenheid.

Regionale alternatieven voor afbouw

Iedere regio binnen het landsdeel Zuidwest maakt een eigen plan van aanpak om alternatieven voor de afbouw van gesloten plekken te ontwikkelen. In Haaglanden wordt de focus gelegd op het voorkomen van instroom o.a. door het door ontwikkelen/versterken van de open residentiele jeugdhulp. Immers de meeste jongeren in de Jeugdhulpplus zijn afkomstig vanuit de open verblijfsvoorzieningen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in kleinschaligheid, hybride groepen en passende uitstroomvoorzieningen. Hieronder volgt nadere toelichting.

Residentieel onderwijs

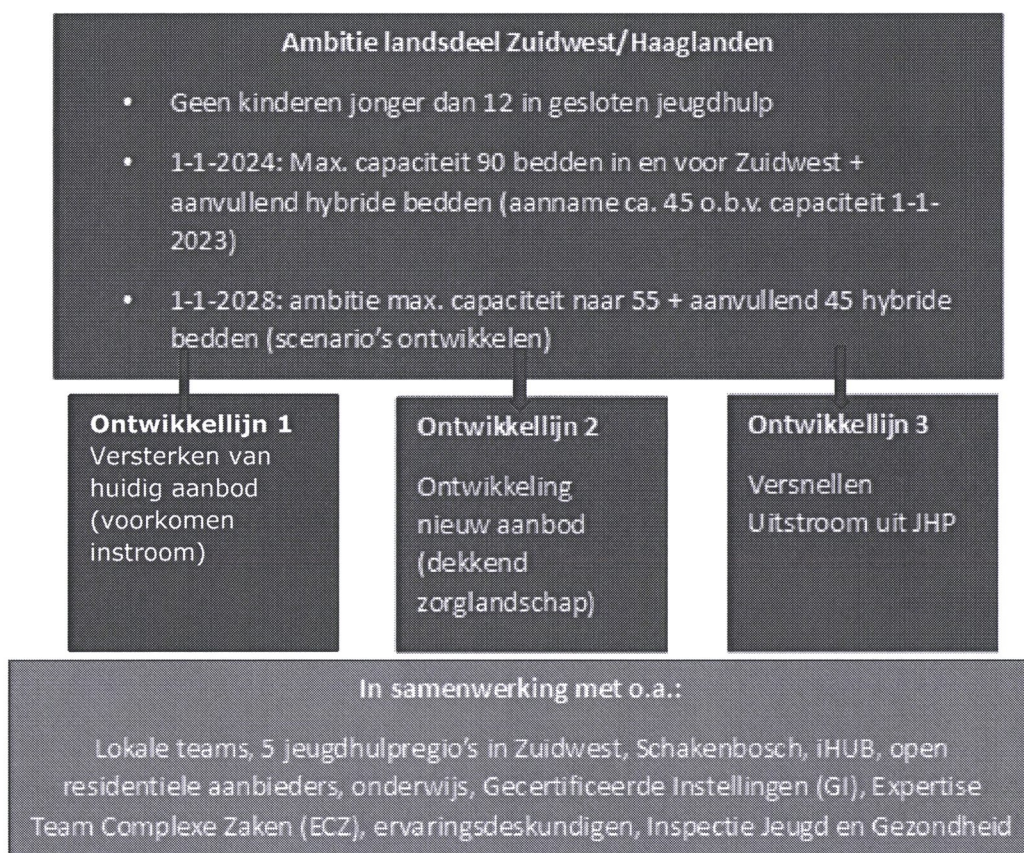
Onderwijs is van groot belang in de jeugdhulpplus. Het residentieel onderwijs is de afgelopen jaren samen met de aanbieders doorontwikkeld. Centraal staat het borgen van een doorlopende leerlijn. Er zijn ontwikkelingen geweest op het gebied van kleinschalige groepen, doorlopend integraal dagprogramma op maat en de inzet op alternatieven. In juli 2023 is de subsidieregeling "onderwijscoalities af- en ombouw gesloten jeugdhulp" gepubliceerd. Deze subsidie is een belangrijke stap om het onderwijs te ondersteunen bij het af- en ombouwen. Het doel hiervan is om goed onderwijs en passende ondersteuning te kunnen blijven bieden aan jongeren van 12-18 jaar in residentiële jeugdzorginstellingen. In landsdeel Zuidwest is hiervoor één grote coalitie van alle 15 samenwerkingsverbanden passend onderwijs gevormd, om gezamenlijk deze subsidie aan te vragen. De coalitie zet zich in om inclusief onderwijs te realiseren voor de groep leerlingen met zeer complexe problematiek op meerdere leefgebieden, verblijvend in een gesloten instelling of gebruikmakend van een alternatief voor jeugdhulpplus.

Ontwikkelopdrachten

Gemeenten gaan werken met ontwikkelopdrachten in samenwerking met de zorgaanbieders en andere betrokkenen. Een ontwikkelopdracht is een aanpak waarin met één of meerdere partijen gezamenlijk een specifieke dienst of product wordt ontwikkeld tot een oplossing voor een vraagstuk. Met de ontwikkelopdrachten kunnen gemeenten in samenwerking met aanbieders sturen op de ambities om de jeugdhulpplus te verbeteren. Het is de bedoeling dat voor elke locatie een strategisch transformatieplan wordt opgesteld met financiële vertaling.

Regionale alternatieven voor jeugdhulpplus

De ontwikkellijnen om te komen tot alternatieven voor jeugdhulpplus in Haaglanden zijn hieronder visueel weergegeven. De daadwerkelijke uitwerking wordt meegenomen in het proces van regionale kostenbeheersing en moet financieel passen binnen de kaders van de verwachte specifieke uitkering voor de transformatie van residentiele jeugdhulp. Er is al wel een aanvang gemaakt met de versterking van de open residentiele jeugdhulp door het invoeren van kleinschaligheid in de driemilieus-voorzieningen (verblijf, behandeling en onderwijs). Omdat zij ook de grootste instroom in de jeugdhulpplus leveren, is de verwachting dat dit een significant effect op gaat leveren.

Interbestuurlijk toezicht

De 51 gemeenten in landsdeel Zuidwest staan onder Interbestuurlijk Toezicht (IBT). Dat betekent dat het Rijk toezicht houdt op de uitvoering door de gemeenten over de continuïteit van zorg bij iHUB en Schakenbosch. Schakenbosch en iHUB hebben medio september 2023 hun herstel- en continuïteitsplannen opgeleverd. Schakenbosch heeft voor de komende 2 jaar zorgcontinuïteit bereikt en vraagt geen bijdrage meer in de zorgkosten. Wel vragen zij om een bijdrage voor transformatie- en frictiekosten (zie hierna). Het plan van iHUB voldeed niet aan de kaders van het bovenregionaal plan. Denk hierbij aan de voorwaarde om geen kind meer buiten het landsdeel te plaatsen en de wens van het landsdeel om geen vrijheidsbeperkende maatregelen meer toe te passen op kinderen onder de 12 jaar. Ook ontbrak een beweging naar afbouw. Omdat de af- en ombouw in het landsdeel in samenhang gezien moet worden, heeft geen besluitvorming op beide plannen plaatsgevonden. In plaats daarvan is gekozen voor uitwerking van het bovenregionaal plan via ontwikkelopdrachten per locatie. Hiermee ontstaat tevens samenwerking tussen gemeenten en aanbieders.

Op 18 januari 2024 heeft een bestuurlijk gesprek met de demissionaire staatssecretaris plaatsgevonden over het interbestuurlijk toezicht. De Jeugdautoriteit heeft de staatssecretaris geadviseerd om het interbestuurlijk toezicht te verlengen. De reden is de behoefte aan monitoring van de uitwerking van de ontwikkelplannen. Daarnaast heeft het ministerie aangekondigd voor de zomer met een nieuwe specifieke uitkering (SPUK) komen om de frictiekosten bij de af- en ombouw van jeugdhulpplus te financieren.

AMU.

Financiële consequenties

De kosten voor jeugdhulpplus stijgen. Deze kostenstijging past weliswaar in een landelijke trend, maar overschrijdt ruimschoots de beschikbare middelen die gemeenten ontvangen van het Rijk. Er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor gemeenten en aanbieders om de totale kosten omlaag te brengen. De structurele kosten hangen samen met de (reële) tarieven. Een efficiënte bedrijfsvoering is hierbij een randvoorwaarde.

Bovenregionaal is afgesproken dat de kosten voor de af- en ombouw van de jeugdhulpplus binnen de kaders van de beschikbare rijksmiddelen moet blijven. Voor de transformatiekosten zijn de middelen die het landsdeel ontvangt voor het bovenregionale expertise netwerk (BREN) een logische keuze, voor de frictiekosten zijn dat de middelen in de nieuwe bovengenoemde SPUK frictiepot. Landelijk komt hiervoor 195 miljoen beschikbaar, waarvan ongeveer 180 miljoen voor jeugdhulpplus. Dit betekent dat er lokaal geen extra kosten verbonden zijn aan de af- en ombouw.

Om alle ambities en de ontwikkelingen over jeugdhulpplus in ons landsdeel terug te lezen, verschijnen regelmatig nieuwsbrieven. Deze zijn terug te vinden onder: www.jeugdhulpplusperspectief.nl

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

M.A.I. Born
gemeentesecretaris

F.I. Noordermeer - van Slageren
burgemeester